

ALLAH'A YÖNELMEK VE GIYBETTEN SAKINMAK

Bismillâhirrahmânirrahîm

*el-Hamdülillâhi rabbi'l-âlemin ve'l-âki-
betü li'l-muttakîn es-salâtu ve's-selâmu alâ
seyyidinâ Muhammedin ve âlihî ve sahbihî ec-
maîn. İ'lemû eyyühe'l-ihvân feinne efdale'l-
kitâbi kitâbullâh fe-enne efdale'l-hedyi hedyu
Muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem ve
şerre'l-umûri muhdesâtuhâ ve külle muhdesin
bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve külle
dalâletin fi'n-nâr ve bi's-senedili muttasili
ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme en-
nehû kâl:*

مَا مِنْ عَبْدٍ يَدْعُو لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ إِلَّا رَدَّ
اللَّهُ عَلَيْهِ مِنْ كُلِّ مُؤْمِنٍ وَمُؤْمِنَةٍ مَضَى أَوْ هُوَ كَائِنٌ
إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ بِمِثْلِ دُعَائِهِ

*Mâ min abdin yed'û li'l-mü'minîne ve'l-
mü'minâti illâ raddallâhü aleyhi min külli
mü'minin ve mü'minetin medâ ev hüve kâinün
ilâ yevmi'l-kıyâmeti bimisli du'âihî.*

Beraber bir istiğfar edelim.

"Estağfirullah. Estağfirullah. Estağfirullah. he'l-azîm el-kerîm, ellezî lâ ilâhe illâ hüve, el-hayye'l-kayyûme ve etûbü ileyhi. Ve nes elü-hü't-tevbete ve'l-mağfirete ve'l-hidâyete lenâ, innehû hüve't-tevvâbü'r-rahîm. Tevbete abdin zâlimin li-nefsihî lâ yemlikü li-nefsihî mevten ve lâ hayâten ve lâ nüşûrâ. "

Beraber bir salat u selam okuyalım.

"Allahümme salli salâten kâmileten ve selim selâmen tâmmen alâ seyyidina Muhammedin ellezi tenhallü bihi'l 'ukadu ve tenfericu bihi'l-kürabu ve tukdâ bihi'l-havâicu ve tünâlü bihi'r-rağâibu ve husnü'l-havâtimi ve yüs-teska'l-ğamâmu bi-vechihi'l-kerîmi ve 'alâ âlihi ve sahbihi fî külli lemhatin ve nefesin bi-'adedi külli ma'lûmin lek. "

a. Müslümanın Kardeşini Ziyareti ve Manevi Temizlik

Geçen ki dersimizden yani cuma günkü dersten bir hadis-i şerifi tekrar ediyorum.

مَا مِنْ عَبْدٍ أَتَى أَخَاهُ يَزُورُهُ فِي اللَّهِ إِلَّا نَادَى مُنَادٍ
مِنَ السَّمَاءِ: أَنْ طُبْتُ وَطَابَتْ لَكَ الْجَنَّةُ وَإِلَّا قَالَ

اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فِي مَلَكُوتِ عَرْشِهِ: «عَبْدِي زَارَنِي
وَعَلَى قَرَاهُ» وَلَنْ يَرْضَى لَوْلِيَّهِ بِقَرَى دُونَ الْجَنَّةِ

*Mâ min abdin etâ ehan lehû yezûruhu
fillâhi illâ nâdâ münâdin mine's-semâi en
tibte ve tâbet leke'l-cennetü ve illâ kâlellâhu
azze ve celle fî melekûti arşihî abdî zâranî ve
aleyye kırâhü ve len yerdâ li-veliiyhî bi-kıran
dûne'l-cenneti.*

*Mâ min abdin etâ ehan lehû yezûruhu
fillâhi illâ nâdâ münâdin mine's-semâi en
tibte ve tâbet leke'l-cennetü.*

Hız. Enes radiyallahu anh efendimizin beyan buyurduğu bu hadis-i şerifte, kardeşlerin birbirini ziyaret etmesinin ne kadar kıymetli ve faydalı olduğunu beyan etmektedir ki, bunu tabi çok zamanlardan beri vaiz efendilerimizden, hoca efendilerimizden dinlemekteysek de neden, her nedense bu kardeşlik vazifesini ihmal etmekte ve bunun yerine kardeşliğe muhalif, hatta insanlığa muhalif, birbirilerimize karşı dargınlık yerine kaim olmaktadır.

Şimdi bir kardeşin bir kardeşini ziyaretine gidiyor. Bu gidişinden Cenâb-ı Hak o kadar

hoşnut ve memnun oluyor ki, bundan dolayı se-
madan bir melek nida ediyor:

En tibte ve tâbet leke'l-cennetü. Sen ne
güzel iş işledin ve senin yerin cennettir diyor.
Bu yaptığın hareketin mükâfatı cennet olacak-
tır. Çok iyi iş işledin. Bunun mukabilinde
Cenâb-ı Hakk'ında bir nida şeysi daha var:

Ve illâ kâlellâhu azze ve celle. Hz. Allah
azze ve celle buna mukabil buyuruyor ki: *fî me-
lekûti arşihî. Abdî.* Ey benim kulum! *Zâranî.*
Kulum beni ziyaret etti.

Kardeşin kardeşi ziyaret edişini Cenâb-ı
Hak bak ne kadar genişletiyor ve büyütüyor da
“kulum beni ziyaret etti” diyor. Kardeşin kar-
deşi ziyaretini, “kulum beni ziyaret etti” diyor.
Yani benim rızamı kazandı diyor.

Ve aleyye kırâhü. Gelen beni ziyaret eden
zâirin, ziyaretçinin elbette zair olan, evini zi-
yaret eden, ziyaret olunan, ziyaret edene bir
şey yapacaktır. Kahve verecekir, yemek vere-
cektir. Misafirine göre bir ikramı olacaktır. Bu
ikramından dolayı benim de misafirime olan
mükâfatım *ve len yerdâ li-veliyihî bi-kıran
dûne'l-cenneti.* Ben de ona cennetten başka
şeyle razı olmam diyor. Şu kadar sevap, bu

kadar sevap. Yok, cennet onun yeridir diyor. Niçin?

Kardeşini bak benim için ziyaret etti. Kardeşini benim için ziyaret etti, bir maksat bir gaye için değil yani. Sırf bu da Allah'ın kulu ben de Allah'ın kuluyum. Onu da Allah yarattı beni de Allah yarattı. Binâenaleyh onu ben seviyorum şu huylarından, şu sebeplerden dolayı. Binâenaleyh onu ziyaret üzerime borç diyerekten kalktı bir memleketten bir memlekete, bir köyden bir köye, bir mahalleden bir mahalleye gitti, onu ziyaret etti. Bu ziyaretinden dolayı o kardeşinin memnuniyetinden, Cenâb-ı Hak da ayrıca ona mükâfat olaraktan cennetini ihsan buyuruyor. Onun için bu bize güzel bir derstir.

Yani birbirlerimize karşı buğz, adavet, fesat tohumları ile dedikodu, birbirlerimize karşı münâferet hasıl edecek şeylerden içtinab etmek. Bir kardeşini ne kadar ziyaret edersen et, seversen sev, onun arkasından bir dedikodu yaparsan, onun aleyhinde bir konuşma yaparsan, onun kulağına giderse o kardeş seni sevmeyiz ve sevemez. O da senin aleyhinde konuşacak.

Dün bir misafirim geldi de dedi ki, biz mektepte okurken eski zamanda, doksanlık bir efendi. Bize şöyle bir hikâye okuttular. Keçi ile koyun arkadaş olmuşlar. Güzel bir hikâye. Gezerlerken bir hendekten atlamak lazım gelmiş. Koyun atlarken kuyruğu fırlamış. Fırlayınca keçi demiş ki gördüm gördüm, demiş. Gördüm gördüm, hani edep yeri açılmış sözde. Koyun da demiş ki seninki her gün açık ya. Benimki bir atlarken açıldı, fakat seninki her gün açık ya demiş.

İnsan kendi ayıbını görmeyip de karşısındaki kardeşinde ayıp aramaya kalkması gayet çirkin bir şeydir. Ayıpsız insan olmaz ki canım. Melek değiliz, hepimizin dolu ayıbı var. Binâenaleyh karşıdaki adamda ayıp arayacağına kendi ayıplarını bul onların ıslahına çalış. Yapabiliyorsan ne mutlu sana. Sen ıslah edemedikten sonra, bir sigarayı bırakamıyorsun. Bilmem bir şunu bırakamıyorsun, bir onu bırakamıyorsun. Bir sürü kabahatlerin içerisinde kıvranıp yorulur dururken, kalkıyorsun başkasında bir sürü kabahat aramaya. Tabi bu da ne yapıyor?

Bizim kardeşlik hislerimizi alt üst ediyor. Ondan sonra ne sen beni sevebiliyorsun ne de ben seni sevebiliyorum. Kalıyor ortada çıkılmaz bir dert.

Allah kusurlarımızı affetsin.

Onun için buna gıybet diyorlar ya en büyük günah-ı kebâir olarktan.

Necaset iki kısım: Necâset-i maneviye, necâset-i maddiye. Necaset-i maddiye, bildiğimiz necisler. Üzerimize bulaşırsa o necislerle namaz kılmamız caiz olur mu?Eğer üstümüzdeki necaset hafifse dörtte birini, eğer kalın, ağır necasetse pislik gibi, avuç ayası kadar, bir tırnak kadar bir yere bulaştırırsan ki tırnak kadar demişler ama mesela Hz. Ömer'in tırnağı bizim avucumuz gibi gayet geniş olduğundan, bizde avuç ayası kadar tabiri oradan gelmiştir. Bu kadarcık bir yer o necaset-i galîzadan bulaşırsa, bu kimsenin abdesti, namazı sahih olmaz. Onu yıkaması lazım, bulunduğu takdirde.

E bu necaset-i zahireyi böyle yıkamadıkça olmuyor da necaset-i maneviyye ile oluyor mu dersin bu işe? Oluyor mu dersin?

Onun için ahlâkların ıslahı farz-ı ayn'dır. Ahlâkların ıslahı farz-ı ayn'dır. Nasıl ki namaz

kılmak farz-ı ayn'dır, oruç tutmak farz-ı ayn'dır. Farz-ı ayn olunca ahlâkların tasfiyesi de farz-ı ayn'dır. Binâenaleyh maddi necasetlerle namaz sahih olmuyorsa, manevi necasetlerle de namaz öylece sahih olmaz. Yani borcunu ödemiş olursun, belki defterinden silerler bu borcunu (namazını) kılmış diyerekten ama eline bir şey geçmez senin. Eline bir şey geçmez.

Onun için dedikodu en büyük günah olduğundan Cenâb-ı Hak, Kur'an-ı Azîmüşşân'ının birçok yerlerinde âyet-i kerîmelerle men etmiş ve en nihayet onu ölü kardeşinin etini yemeyi teşbih ederekten bizi bu gibi şeylerden uzaklaştırmaya şey yapmıştır.

İkinci bir geçen cumadan dersimizin bir tekrarı. Rüya görürüz uykularımızda. Bu gördüğümüz rüyalarımız iki kısımdır. Eğer abdest alarak, namaz kılarak yattı isek, okuyarak abdestli abdetli yattıysak, bu ruh yükseliyor Arş'a kadar. Gördüğü rüya sahih olur. Yok, abdestsiz olarak yattıysa, gördüğü rüyalara itibar edilmez. Ekseriyetle şeytanî olur, nefsanî olur.

Geçen haftadanki derslerden bir tanesi daha. İnsanlarda bir meziyet vardır ki

üstünlüğü severler. Üstün olmak, büyük olmak, insanların hemen tıynet-i iktizasıdır. Hep büyüklüğü severler. Bu büyüklük dolayısıyla işte birçok şeyleri de göze alırlar insanlar. Binâenaleyh insanlar yükselmeyi göze aldıkları müddetçe Allah'ın gözünden düşerler. Tâbir. Allah'ın gözünden düşmek, insanlar arasında yükselme gayesini, gayesini güden insanlardadır. Ben de gösterileyim parmakla. Şöyle bir adam desinler bana diyerekten kendisine çalım veriyor ve gayret gösteriyor. Bu gayretin neticesinde de Cenâb-ı Hakk'ın gözünden düşmesine vesile oluyor.

Onun için:

مَنْ تَوَاضَعَ رَفَعَهُ اللَّهُ

Men tevâda'a rafe'ahullâh. Kim tevazu ederse Allah onu yükseltir, kim büyüklenmek isterse Allah da onu alçaltır.

Yine geçen ki dersimizden kalan bir dersen tekrar ediyorum. Her gün istiğfarı elden bırakmamak. Her gün istiğfarı elden bırakmamak, hiç olmazsa günde 70 kere istiğfar etmeyi vazife edinmeli. Biz bunu 100'e iblağ ediyoruz. Hiç olmaz ise bir tesbihi 100 kere estağfirullah el-Azîm. Günahları gözünün önüne

getirerekten. Estağfirullah el-Azîm, estağfirullah el-Azîm diye 100 tane istiğfarı sabah ve 100 defa da yatarken demeyi tavsiye buyurmuşlar.

Yine geçen ki dersimizden bir tane daha size söylüyorum. Her kim Allahu Teâlâ'nın rızasını kast ederekten az veya çok bir sadaka verirse, o sadaka dolayısıyla Cenâb-ı Hak onun cesedini cehenneme haram eder buyurulmuş. Sadakası insanın cehennemden kurtulmasına ve cennete girmesine de vesile olacağını beyan buyurması ile her gün insan gücü yeterse az dememeli çok dememeli bir sadaka vermeli. Hem sabah vermeli hem de akşam vermeli. Çünkü sabah verdiğin akşamki kabahatlerine karşılık olur. Akşam da verirsen o da gündüzün yaptığın kabahatlerine karşı olur.

Binâenaleyh iki kere sadaka vermeyi, bu bugün yine gelecek derste ayrıca ki, Cenâb-ı Peygamberimiz;

اتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ

İtteku'n-nâra ve lev bi-şikkı temratin.

Temra, hurma.

Yarım hurma ile dahi olsa kendinizi cehennemden kurtarmaya gayret edin yani. Vermeye, sadaka vermeye teşviktir.

Bugünkü dersimizde ise, bir mümin namazlarımızda olsun, namazlarımızın gayrısında olsun Cenâb-ı Hak' a yalvarırken yalnız nefsimiz için değil, bütün mümin müminât, iman eden bütün kardeşlerimiz için erkek olsun kadın olsun, toptan hepsine dua edersek, onun için Cenâb-ı Hak onu bize reddediyor sana da bunun misli olsun diyerekten. Ve bir melek müvekkel kılaraktan kıyamete kadar bize dua buyuruyorlar. Dünyanın oluşundan kıyamete kadar gelecek mümin müminât için biz dua ediyoruz; ya Rabbi onları da mağfiret et, bunları da affeyle, bunları da cennetinle ikram eyle, cehenneminden muhafaza et. Bunlara da iyi ahlâklar ver, genişlikler ver, rızıklarını genişlikler ver, şöyle ver böyle ver diyerekten Cenâb-ı Hak'tan hem kendimize isteriz hem mümin müminât kardeşlerimize istediğimiz takdirde Cenâb-ı Hak da bizim için bu duayı reddediyor üzerimize, senin de aynen böyle olsun diyerekten kıyamete kadar bize bu dua

böyle üzerimize geliyor. Hz. Enes efendimizin duasından.

Yine buyuruyor ki;

مَا مِنْ عَبْدٍ إِلَّا وَلَهُ بَيْتَانِ: بَيْتٌ فِي الْجَنَّةِ وَبَيْتٌ فِي
النَّارِ فَأَمَّا الْمُؤْمِنُ فَيُبْنَى لَهُ بَيْتُهُ فِي الْجَنَّةِ
وَيُهْدَمُ بَيْتُهُ فِي النَّارِ؛ وَأَمَّا الْكَافِرُ فَيُهْدَمُ بَيْتُهُ فِي
الْجَنَّةِ وَيُبْنَى بَيْتُهُ فِي النَّارِ

Mâ min abdin illâ ve lehû beytâni. Beytün fi'l-cenneti ve beytün fi'n-nâri. Fe-emme'l-mü'minü feyübnâ lehû beytühû fi'l-cenneti ve yühdemü beytühû fi'n-nâri. Ve emme'l-kâfiru feyühdemü beytühû fi'l-cenneti ve yübnâ beytühû fi'n-nâri.

Mâ min abdin illâ ve lehû beytâni. Hiçbir kul yok ki; gavur, Müslüman. Bütün mahluklarının yani beşer kulunun iki tane yeri var. *Beytâni.* İki beyti var. *Beytün fi'l-cenneti ve beytün fi'n-nâri.* Bir evi cennette bir evi de cehennemdedir.

Bütün beşerin yaratıldığı vakitte, Cenâb-ı Hak onlara iki tane ev vermiş. Birisini cennette vermiş birisini de cehennemde vermiş.

Fe-emme'l-mü'minü. Şimdi mümin olan. *Fe-yübna lehû beytühû fi'l-cenneti.* Cennetteki beytini bina eder, yapar. *Ve yühdemü beytühû fi'n-nâri.* Cehennemdeki evini de yıkar.

Ne sûretle?

İmanı sûreti ile.

Lâ ilâhe illallâh Muhammedün Rasulullah demek suretiyle daire-i İslam'a girmiş ve Allah'ın emirlerine imtisal etmek suretiyle cennetteki evinin yapılması başlar. Ve yaptığı amel-i salihlerle binaları o kadar güzel olur. Ne kadar binası varsa, yaptığı amellerin nispetinde olacak oradaki binaları. Ne kadar çok varsa ibadât u tâatı o kadar çok sarayı, köşkü olur. Buna mukabil de cehennemdeki evi yıkılır imanı sayesinde.

Ve emme'l-kâfiru. Kafirin de var bir tane cennetteki evi. *Fe-yühdemü beytühû fi'l-cenneti.* O ise imansızlığı dolayısıyla cennetteki evini yıkar. Aksine, cennetteki evini yıkar. *Ve yübna beytühû fi'n-nâri.* Küfrü dolayısıyla cehennemdeki evini yapar.

Onun için müminin ruhu kabz olunur olunmaz Azrail aleyhisselam o ruhu alır, derhal bir

an içerisinde cennetteki yerini gösterir ona; işte senin kazandığın mevki burasıdır der. Ona bir hayranlığı o ruh sahibinin hasıl olur. Oh el-hamdülillah, ne güzel bir yere nail olmuşum, çok şükür diyerekten saadet ve selamete gözlerini kapar.

Eğer imansız olarkten gittiye ona da cehennemdeki yeri gösterilir, ey adam işte senin de yerin burası derler. Onun da artık halini ona sormalı. O cehennemdeki yerini görünce kim bilir nasıl eriyecek insan. Nasıl eriyecek. Bu da bir abûsü'l-vech bir süratle beraber gözlerini dünyasına yumar gider.

Onun için Cenâb-ı Hak cümlemize iman selameti nasibi müyesser eylesin.

Yalnız bak şimdi şurasını söylerken aklıma bir şey geldi. Dün bize misafirler geldi, yabancı misafirler. Birisi bu misafirin Beyoğlu tarafında bir yerde oturuyormuş. Kapı çalındı tak tak. Açmışlar bir hanım kız süslü püslü, temiz. Müsaade ederseniz sizi ziyarete geldim. Affedersiniz bakın, bakın size çok ders olacak bir ibret. Sizi ziyaret geldim müsaade ederseniz diyor hanım kız. Buyurun. Tabi nezaket itibariyle buyurun dedi. Gelmiş oturmuş. Birkaç sözün

arkasından İncil'ini çıkarmış, öpmüş öpmüş öpmüş. Demiş kitap bu kitap. Kitap bu kitap, din bu din. Kitap bu kitap din bu din, başka din yok başka kitap yok demiş. Aldanmayın. Gelin gavur olun, yani buna iman edin. Tabi o daha süslemiş sözlerini ne kadar söylediyse. Bizim kitabımızın aleyhinde neler bellediyse onları söylemiş, kendi kitaplarının da yüksekliği hakkında neler lazım geliyorsa onları da söylemiş. Fakat o evde bir bilgin var, dinini bilen bir efendi onu mahcup duruma düşürmüştü. Fakat bu Beyoğlu. Beyoğlu'nda dinini bilecek kaç tane insan bulursunuz? Onlara bu zehiri akıttınca içlerine hiç olmazsa bir şüphe düşer. Şüphe düşmesi yeter zaten. Şüphenin düşmesi yeter. Sahi mi ya, acaba biz yanlış yolda mıyız? demesi yeter ona.

Binâenaleyh biz kaç Müslüman kardeşimizin kapısını çalıp da ona İslamiyet şöyle güzeldir, böyle güzeldir diye girebildik mi? Bir selam verip de bir hâl hatırını sorabildiğimiz oluyor mu acaba?Gidersek, bir para isteyeceksek gideriz, bir menfaatimiz varsa gideriz. Yoksa öyle Müslümanlık öğretelim diyerekten bir insanın evine gitmek hiç bizim âdetimiz değil.

Onun için Pakistanlılar bağırırlar bağırırlar
ama kendileri dinlerler giderler zavallılar.
Allah kusurlarımız affetsin.

b. Kur'an ve Kalp Gözü

مَا مِنْ عَبْدٍ إِلَّا وَفَى وَجْهِهِ عَيْنَانِ يُبْصِرُ بِهِمَا أَمْرَ
الدُّنْيَا وَعَيْنَانِ فِي قَلْبِهِ يُبْصِرُ بِهِمَا أَمْرَ الْآخِرَةِ
فَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا فَتَحَ عَيْنَيْهِ اللَّتَيْنِ فِي قَلْبِهِ
فَأَبْصَرَ بِهِمَا مَا وَعَدَهُ بِالْغَيْبِ فَأَمَّنَ بِالْغَيْبِ عَلَى
الْغَيْبِ وَإِذَا أَرَادَ بِهِ غَيْرَ ذَلِكَ تَرَكَهُ عَلَى مَا فِيهِ ثُمَّ
قَرَأَ: ﴿أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا﴾¹

*Mâ min ‘abdin illâ ve fî vechihî ‘aynâni
yübsiru bihimâ emra’ d-dünyâ ve ‘aynâni fî kal-
bihî yübsiru bihimâ emra’ l-âhirati. Feizâ
erâdallâhü bi-‘abdin hayran feteha ‘ayneyhil-
leteyni fî kalbihî feebsara bihimâ mâ ve’adehû
bi’ l-ğaybi fe-âmene bi’ l-ğaybi ale’ l-ğaybi. Ve
izâ erâde bihî ğayra zâlike terakehû ‘alâ mâ
fîhi sümme karae: Em ‘âlâ kulûbin akfâlühâ.*

¹ Muhammed Suresi, 24.

Mâ min ‘abdin illâ ve fî vechihî ‘aynâni. Şimdi bunu iyi dinleyiniz. Bakınız kusurlarımızın nerden ileri geldiği burada açıklanacak.

Mâ min ‘abdin illâ ve fî vechihî ‘aynâni. Hiç kimse yok herkesin iki tane gözü var tabi. ‘Aynâni. İki gözü vardır yüzünde.

Ki, *yübsiru bihimâ emra’d-dünyâ.* Dünya işlerini bununla görür. İşini yapar, gideceği yere gider gelir neler lazımsa bu gözler ile yapar onu.

Hatta bazen bu gözlerden mahrum olan âmâlarımız da var. Bu âmâlarımız içinde çok zeki insanlar da vardır. Bu gözsüzlükleriyle beraber kimisi hafız olmuştur, kimisi de başka mesleklerin sahibi olanları da vardır bunların içerisinde. Fakat göz nimeti büyük nimettir. Binâenaleyh gözlerden doğuş itibariyle veyahut sonradan gözsüz kalmak suretiyle kalanlar şükrettikleri taktirde bu hallerine de, mükâfat olarak da cehenneme gitme yerine cennet verilecektir. Ve cennette Cenâb-ı Hakk’ı ilk evvel görecek olanlar da körler olacaktır. Onların bu dünyadaki gözsüzlüklerine mukabil.

Ve ‘aynâni fî kalbihî. Şimdi iki göz yüzde var. İki göz de *ve ‘aynâni fî kalbihî.* İki göz de gönlünde var, kalbinde var. Yani dört gözün sahibiyiz o zaman. İki göz yüzde iki göz gönülde, kalpte.

Yübsiru bihimâ emra’l-âhirati. Bu gözlerle dünyasını görür, dünya işlerini halleder. Bu gönül gözleriyle de ahiretini görür iman eder, ahiretini kazanır cennetteki evini yapar. Cennette evini yapması bu iç gözlerinin olmasına bağlı.

Feizâ erâdallâhü bi-‘abdin hayran feteha ‘ayneyhilleteyni fî kalbihî. Cenâb-ı Hak hayır murad ettiği kullarının iç gözlerini açar. İç gözlerini açar ve bu iç gözleriyle,

Feebsara bihimâ mâ ve’adehû. Vadettiği ahiret âlemindeki hayatlarını ve dünyadaki göremediğimiz birçok şeyleri ona bu gözleri vasıtasıyla gösterilir.

Sana ufak bir misal göstereyim, söyleyeyim şimdi.

Hız. Ömer, hepimiz biliriz, bunun bir de kumandanı var Sâre, işitiriz. Birisi Medine’de birisi de Acemistan’da. Kumandan muharebede Acemistan’da, her nerede muharebe

ediyorsa. Hz. Ömer Medine’den o Sâre denilen kumandanın muhasaraya düştüğünü görüyor. Muhasaraya düştüğünü görüyor, Acem ordusu çeviriyor onu. Hem kendisi hutbe esnasında imiş. Hutbe esnasında kumandasının, İslam askerinin acem askeri tarafından muhasaraya, çevirme hareketine almış adam, çeviriyor. Hutbeyi bırakıyor, *yâ Sâre ile’l-cebel, yâ Sâre ile’l-cebel* bağıyor. Herkes susuyor. Bu Hz. Ömer’e ne oldu şimdi! Hutbe okuyor burada, Sâre tâ Acemistan’da nerde, muharebede. Buradan ne diye bağıyor bu adam?

Hemen saate bakmışlar, gününü tespit etmişler, bakalım ne olacak. Bunun altında bir şey var demişler. Sâre gelmiş, muharebeyi kazanmış, bir sürü ganimetle gelmiş. Eğer demiş Hz. Ömer’in o sesi olmasaydı, bana o nidası gelmeseydi, ben esir olduydum İslam ordusu ile beraber.

İşte o göz ki, o gönüldedir o göz. O gönülde olan gözün açıklığı ile insan hem dünyasında hem ahiretinde birçok şeyleri görür ve kendisini ahiretine hazırlar. Dünya fanidir. Burada gelen herkes 50, 60, 80 sene ömrünü tüketip gidecek. Gittikten sonra asıl lazım olan

ebediyet evi, ebediyet evi dediğimiz cennet ahiret evi, asıl orası için buradaki [hayat]. Burası dar-ı imtihan. Orasını kazanmak için buraya gönderilmişiz. Bu kazancı burada temin edebildiğimiz taktirde ne mutlu bize orası.

Yok burada o imandan ve İslam'ın şeylelerinden mahrum olaraktan gidersek o zaman da ne yazık olur, Allah muhafaza etsin.

Binâenaleyh;

Mâ ve'adehû bi'l-ğaybi feâmene bi'l-ğaybi ale'l-ğaybi. Ve izâ erâde bihî ğayra zâlike terakehû 'alâ mâ fîhi sümme karae: Em 'âlâ kulûbin akfâlühâ.

Bu âyet-i kerîmeyi okudu Cenâb-ı ber.

Peygam-Bu âyet-i kerîmede şöyle diyor:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّأَوْ
أَبْصَارَهُمْ²

Ulâikellezîne le'anehumullahü. Allahın lanet ettiği kimseler, kafirler. Yani Allahu Teâlâ onları rahmetinden uzak ediyor,

² Muhammed Suresi, 23.

hayırlardan uzak ediyor. *Le'anehumullahü*. La-net, uzaklaştırmak, tecrit etmek.

Ve a'mâ. Kör etmiş. Niçin?

Lâ ya'lemûne hakîkate'l-islâmi. İslamı bilmiyor; kör, sağır. Sağır olduğundan dolayı işitmiyor İslam'ın sözlerini. *Lâ yesmeu'ne hakîkate'l-kelâmi'l-islâmiyye*. İç gözleri olduğu gibi, iç kulakları da var. Bu kulaklar dünyayı görür. İç kulakları da ahiretin sözlerini işitir.

Ve a'mâ ebsârahüm. Basarları var fakat göremiyorlar. Allah gözlerini de kör etmiş. Niçin?

Lâ yettebi'ûne tarîka'l-islâmi. İslam yoluna girmiyorlar. İslam yoluna girmemek, kalplerin kapalılığı, gözlerin kapalılığının alameti buradan ileri geliyor.

أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا

E-felâ yetedebberûne'l-kur'âne em 'âlâ kulûbin akfâlühâ.

Kur'an'ı okuyorlar fakat düşünmüyorlar nedir bu okuduğumuz Kur'an. Kur'an'a uymuyor. Kur'an'a uymamak, Kur'an'a uymamak en büyük bela işte. Okumak hüner değil ki.

Hâ onu da söyleyeyim şimdi. O gelen misafirler Kıbrıslı. Mısır'dan papaz getirmişler Kıbrıs'a. Mısır'dan papaz getirmişler Kıbrıs'a, İslam hakkında konferans versin diyerekten. Bir papaz İslamiyet hakkında Müslümanlara konferans veriyor, Müslümanlar da ağızlarının sularını akıta akıta dinliyorlar. Gavur papazı. Dediler ki, niçin bir Müslüman bir hocayı getirmediniz de bir papazı getirdiniz böyle şey olur mu?

Dedi ki, Müslüman hocaları dinlemiyor bizim münevverler. Fakat papazın sözü olunca onu baştacı sayıyorlar. Papaz efendi böyle dedi, Papaz çünkü üç beş dilden anlıyormuş, şöyle mütefenni imiş bilmem neymiş. Binaenaleyh onun sözüne kıymet veriyorlar. Onun için papazı getirdik ki bu münevver dediğimiz tabaka dinlesinler, şu papazdan müslümanlığı öğrensinler bari.

Allah bizi affetsin.

Papaz bize Müslümanlığı öğretecekte biz de Müslüman olacağız.

Allah affetsin.

Ne hale gelmişiz yani ne hale gelmişiz. Bir başkası söyleseydi inanmazdım ama kendilerinin nakilleri. Allaah.

مَا مِنْ عَبْدٍ مُّؤْمِنٍ يَخْرُجُ مِنْ عَيْنَيْهِ مِنَ الدُّمُوعِ
مِثْلُ رَأْسِ الذُّبَابِ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ تَعَالَى فَيُصِيبُ
حُرَّ وَجْهِهِ فَتَمَسُّهُ النَّارُ أَبَدًا

Ma min ‘abdin mü’minin yehrucu min ‘ay-neyhi mine’d-dümû’i mislü ra’si’z-zübâbi min haşyetillâhi teâlâ. Fe-yüsîbü hurra vechihî fe-temessühü’n-nâru ebeden.

Ma min ‘abdin mü’minin yehrucu min ‘ay-neyhi mine’d-dümû’i mislü ra’si’z-zübâbi min haşyetillâhi. Şu Allah korkusu yok mu ya. Şu Allah korkusu yok mu ya, ne kadar kıymetli ne kadar büyük ne kadar mühim bir şeydir. O Allah korkusu olmayınca hiçbir şey de olmuyor yani.

Onun için *Ra’sü’l-hikmeti mehâfetullâhi.* Hikmetin başı Allah korkusudur, demişler. Allah korkusu gönle girmedikçe dünyanın kitaplarını yutsan ne olacak, edebiyatı yutsan ne olacak. Efendim mantıkını yutsan ne olacak. Fenlerini yutsan ne olacak yani. Şimdi burda diyor ki gözünden bir insanın şöyle bir iğne ucu kadar *mislü ra’si’z-zübab* yani bir sinek başı

kadar azıcık bir şey akıyor gözünden yaş Allah korkusundan dolayı. O yaş da yüzünü böyle ıslatıyor. Bu ıslatan yüzü ki o yüzün sahibini Allah Teala cehennemimde yakmam diyor. Ama bu ağlamaları, biz ağlarız. Bazı felaketler olur, rahatsızlıklar olur, musibetler olur, onlara karşı ağlarız çok da yaş dökeriz ama onun kıymeti yok. Bu ağlayış yâ Rab ben sana kul olmadım ki, sana karşı kulluk bir yapamıyorum, kusurum da çok. Bundan dolayı havf u haşyet dolayısıyla gözlerinden bir yaş akabilirse ne mutlu ona.

Fetemessühü'n-nâru ebeden. Yani ona katiyen cehennem isabet etmez, Allah korkusu için ağlayan gözlere.

Bu yukarıda da bir hadis -i şerifte de geçmişti ki, üç kimse zikrolunuyordu ki, üç kişiden birisi de Allah korkusundan ağlayan gözler. Allah korkusu için ağlayan gözlerin sahibine cehennem isabet etmeyecek. Yani göze isabet etmeyecek demek, o göz sahibini cehennem yakmayacak demektir. Fakat beşerin elinde ne var Allah affetsin kusurlarımızı. Ve bize Cenâb-ı Peygamber'in çok güzel duaları var. Onları okuyabilmek çok önemli.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِكَ تَهْدِي بِهَا قَلْبِي

Allâhümme innî es'elûke rahmeten min 'indike tehdî bihâ kalbî. Ya Rabbi Senin öyle bir rahmetini isterim ki ben, Senin o rahmetin dolayısıyla benim kalbim hidayete erişsin.

Yani bize talim ediyor tabi. Senin vereceğin o rahmet dolayısıyla kalbim hidayete erişsin. Çünkü rahmet gelmeyince gökten, yerden yeşillik bitmiyor, ağaçlarda meyve vermiyor. Yer kuruyor, mahsuller kurur bir şey olmaz. Yerdeki mahsullerin olması gökten gelecek yağmurlara bağlı. Hele o yağmurlar zamanında olmazsa yine işe yaramaz. Zamanında yağan yağmurlar mahsullerimizi bollandırır. Binaenaleyh gönlümüze gelecek olan o rahmet-i İlahiye, gönlümüzün mamur olmasına, hidayete erişmemize vesile olur. Bu da bizim ağlamamıza bağlı. Nasıl mahsul kuraklık olduğu vakitte, yağmur duasına çıkıyorduk eskiden. Belki şimdi yapamıyoruz ama eskiden çıkarlarmış yağmur duasına bütün memleket halkı, çoluğunla çocuğunla hayvanlarıyla beraber, Aman ya Rabbi kuraklık bizim için felaket. Gönder şu yağmurunu diyerekten isterlermiş Allah da verirmiş. Geçen gün Konyalılar da yapmışlar öyle.

Allahu Teâlâ yağmurlarını ihsan buyurmuş. Binaenaleyh istemedenden de olmuyor, istemek lazım. İstemek için de şartlara bağlı.

Cenâb-ı Peygamber Medîne-i Münevvere'ye gelmişler. Medîne-i Münevvere sıtma kaynıyor, hastalık çok. E dese ki yâ Rab buranın hastalığını kaldır başka yere ver. Demişti zaten. Cenâb-ı Allah da hastalığı oradan kaldırdı başka yere [verdi]. Fakat evvela teşebbüs ediyor. Ağaç dikin diyor, ağaç, ağaç. Memleketi ağaçlandırıyor. O ağaçlar dolayısıyla memleketin havası değişiyor, her şeyi değişiyor. Hastalık da tabiatıyla memleketten kalkıp gidiyor.

Bizim de Cenâb-ı Hak'tan o hidayeti istemek için kendimizi de ona göre hazırlamak lazım. Yoksa Allah'ın istemediği yollarda durdukça, ya Rabbi bunu bize de ver. Olmaz ki öyle şey. Evvela O'nun yoluna yönel. Abdestini al, namazına git, camine gir ibadeti taatını yap. İhlasını göster Allah'a karşı, ondan sonra da deki ya Rab senin hidayetini istiyorum ki beni doğru yolda tutasın Sen. Ben doğru yolda olabilmem için Senin rahmetine muhtacım. Sen o rahmetini ver ki benim gönlüme, benim gönlüm de Sana dönsün.

مَا مِنْ عَبْدٍ ابْتُلِيَ بِبَلِيَّةٍ فِي الدُّنْيَا إِلَّا بِذَنْبٍ وَاللَّهُ
أَكْرَمُ وَأَعْظَمُ عَفْوًا مِنْ أَنْ يَسْأَلَهُ عَنْ ذَلِكَ الذَّنْبِ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ

*Mâ min ‘abdin übtüliye bi beliiyetin fi’d-
dünyâ illâ bizenbin vallâhü ekramü ve a’zamü
afven min en yes’elühû an zâlike’z-zenbi
yevme’l-kıyâmeti.*

*Mâ min ‘abdin übtüliye bi beliiyetin fi’d-
dünyâ illâ bizenbin.* Şu belalar geliyor ya başı-
mıza çeşitli. Bu gelen belaların, *illâ bizenbin*.
Ancak günahlar dolayısıyla geliyormuş bunlar
bize. Ancak günahlar, yaptığımız günahların
cezası olmak üzere Allah bu belaları başımıza
gönderiyor bize.

*Vallâhü ekramü ve a’zamü afven min en
yes’elühû an zâlike’z-zenbi yevme’l-kıyâmeti.*
Ama Allahu Teâlâ af sahibi, mağfiret sahibi, ih-
san sahibi. Kulu elini açınca ya Rabbi ben bu
kabahati yaptım ama pişmanım. Sen bunu af-
feyle. Sen beni affeyle. Böyle yalvarır, rica
eder, abdestini alır secdeye kapanır, gecelerde
gündüzlerde bunu isterse Cenâb-ı Hak’tan o
zaman affı ilahîyeye de mazhar olur inşallah.

c. Toplu Zikir ve Kardeşlik

Yine buyuruyor ki:

مَا مِنْ عَبْدٍ أَصْبَحَ صَائِمًا إِلَّا فُتِحَتْ لَهُ أَبْوَابُ
السَّمَاءِ وَسَبَّحَتْ أَعْضَاؤُهُ وَاسْتَغْفَرَ لَهُ أَهْلُ السَّمَاءِ
الدُّنْيَا إِلَى أَنْ تَوَارَى بِالْحِجَابِ فَإِنْ صَلَّى رَكْعَةً أَوْ
رَكْعَتَيْنِ أَضَاءَتْ لَهُ السَّمَاوَاتُ نُورًا وَقُلْنَ أَزْوَاجُهُ
مِنَ الْحُورِ الْعِينِ: اللَّهُمَّ اقْبِضْهُ إِلَيْنَا فَقَدْ اشْتَقْنَا إِلَى
رُؤْيَيْهِ؛ وَإِنْ هَلَلَّ أَوْ سَبَّحَ أَوْ كَبَّرَ تَلَقَّاهُ سَبْعُونَ أَلْفَ
مَلَكٍ يَكْتُبُونَ ثَوَابَهَا إِلَى أَنْ تَوَارَى بِالْحِجَابِ

*Mâ min ‘abdin esbaha sâimen illâ fütihat
lehû ebvâbü’s-semâi ve sebbehat a’dâühû
ve’s-tağfera lehû ehlü’s-semâi’d-dünyâ ilâ en
tevârâ bi’l-hicâbi. Fe-in sallâ rek’aten ev
rek’ateyni edâet lehü’s-semâvâtü nûran ve
kulne ezvâcühû mine’l-hûri’l-îyni: Allâhüm-
mekbidhü ileynâ fe-kadi’ş-teknâ ilâ ru’yetihî
ve in hellele ev sebbeha ev kebbera telekkâhu
seb’ûne elfe melekin yektübûne sevâbehâ ilâ
en tevârâ bi’l-hicâbi.*

*Mâ min ‘abdin esbaha sâimen. İşte gerek
ramazanlarda gerek başka zamanlarda çok*

oruç tutabilen insanlar için, pazartesi, perşembe, ayın 13, 14, 15 gibi günleri oruç tutarlar. Bu oruçlu olduğu halde, sabahladı mı, çünkü hani gecedен kalkıp yiyecek ki bir parça bir şey. Sabaha dahil oldu.

İllâ fütihat lehû ebvâbü's-semâi. Sen bu Allah'a olan nimetleri öyle hor görme. Ne olacak, bir açlık değil mi bu? Değil öyle. Bak bu oruçlu olan adam sabahleyin daha, sabahın ilk vaktinde sema kapıları açılıyor. *İllâ fütihat lehû ebvâbü's-semâi.* Bütün sema kapıları açılıyor o oruçluya.

Ve sebbehat a'dâühû. O adamın ne kadar azası varsa tesbih ediyor Cenâb-ı Hakk'ı. Senin haberin yok.

Ve's-tağfera lehû ehlü's-semâi'd-dünyâ. Bu sema kapıları açılıyor, kendi bütün azası tesbih ediyor. Aynı zamanda dünya semasının üzerinde olan bütün melekler *ve's-tağfera lehû.* Yâ Rab bu kulunu sen mağfiret eyle diyorlar. Bütün melekler ya! O insana yâ Rab, *ve's-tağfera lehû ehlü's-semâi'd-dünyâ ilâ en tevârâ bi'l-hicâbi.* İşte bu hicab yani oruç tamam olup kabul oluncaya kadar, karanlık basıncaya kadar.

Fein sallâ rek'aten ev rek'ateyni.

Rek'aten, bir rekât namaz kılmak. Bizim mezhebimizde bir rekât namaz yok ise de Şâfiîlerde ve Hanbelîlerde bir rekât namaz caizdir. Hatta bu sene ben oradaki bir vâizin birisini dinledim, bir rekât namazı çok methetti. Her Müslüman yatmazdan evvel bir rekât namaz kılsın diye-
rekten. Bir rekât namaz. Onun mezhebine göre tek rekât namazın faziletinden bahsetti. Biz de tabi caiz değil. Biz de ise işte üç kılıyoruz ya. Bu üç kılışımızın sebebinden bir tanesi tek rekât oluyor tabi. İkiyi bir kılıyoruz, biri de ayrı. Onlar ikiyi bölüp ikide selam veriyor, biri ayrı kılıyor. Biz selam vermiyoruz ama yine tek bir kılıyoruz. Ama bunu tek bir rekât olarak da kılabiliyor demek ki.

Edâet lehü's-semâvâtü nûran. Bütün semâvât onun için nur kesilir. Kıldığı iki rekât namaz.

Ve kulne ezvâcühû mine'l-hûri'l-îyni. Şimdi cennet verilmekle beraber, cennetin nimetleri de sayılacak gibi değil yani. Hesapsız nimetler var cennette. Onlardan bir tanesi cennet hurileri. Cennet hurilerinin güzelliğini tavsife imkânımız yok. Bir tanesi parmağını

gösterse güneşin ziyası kapanırmış. Yeter değil mi? Bir tanesi parmağını gösterse güneşin ziyasını söndürürmüş. Güneş nasıl yıldızların ziyasını söndürüyor çıktığı vakitte. Şimdi onun ziyası da güneşi bastırıyor. O kadar güzel. Şimdi onların böyle bizi de bekleyen o cennet hurile-
rimiz var orada. Onlar da diyorlar ki efendile-
rine:

*Allâhümmekbidhü ileynâ. Yâ Rab bunu ça-
buk bize gönder. Bunu çabuk bize gönder, fe-
kadi's-teknâ ilâ ru'yetihî.* Biz bunu görmeye
âşık olduk. Bu ne iyi adam bak. Namazında,
orucunda, günahtan uzak, Senin rızanı kazan-
mayı isteyen bir adam, buna biz âşık olduk. Sen
bunu bize çok çabuk gönder de biz buna kavu-
şalım diyerekten böyle yalvarıyorlar.

Ve in hellele ev sebbeha ev kebbera. Bu
adam oruçlu halinde, La ilahe illallah, La ilahe
illallah, La ilahe illallah diyor. Yahut Subhanal-
lah, Subhanallah, Subhanallah diyor. Yahut Al-
lahu ekber, Allahu ekber, Allahu ekber diyor.
Demesiyle beraber:

Telekkâhu seb'ûne elfe melekin. 70. 000
melek bu tesbihleri kapışırlar. *Yektübûne
sevâbehâ.* Bunun sevabını yazmaya başlarlar.

Bu yaptığı tehlillerin, tesbihlerin, tekbirlerin sevabını. Nereye kadar?

İlâ en tevârâ bi'l-hicâbi. Yani kemâl-i kudreti ile kabulüne işaret ediyorlar. Vakit akşam oluncaya kadar iftar vakti gelip de orucunu bozacak. O zamana kadar bu melekler boyuna yazarlar böyle.

Yani Allahu Teâlâ'nın lütfunun üzerimizde ne kadar geniş, hesapsız olduğunu tasvir buyurmuş Cenâb-ı Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem. Hz. Âişe validemizden rivayet edilmiş.

مَا مِنْ عَبْدٍ إِلَّا لَهُ صِيْتُ فِي السَّمَاءِ فَإِذَا كَانَ صِيْتُهُ
فِي السَّمَاءِ حَسَنًا وَضِعَ لَهُ فِي الْأَرْضِ حَسَنًا وَإِذَا
كَانَ صِيْتُهُ فِي السَّمَاءِ سَيِّئًا وَضِعَ لَهُ فِي الْأَرْضِ
سَيِّئًا

Mâ min 'abdin illâ lehû sîtün fi's-semâi feizâ kâne sîtühû fi's-semâi hasenen vudi'a lehû fi'l-ardı hasenen ve izâ kâne sîtühû fi's-semâi seyyien vudi'a lehû fi'l-ardi seyyien.

Mâ min 'abdin illâ lehû sîtün fi's-semâi. Herkesin gökte bir adı vardır, şöhreti vardır hepimizin. Hepimizi gökteki melekler tanırlar, hepimizin bir şöhreti vardır. Zikr-i cemil,

anarlar bizi yani. Şu adam ne kadar güzel adam, bu adam da ne kadar kötü adam. Ya iyi adam diye anarlar ya kötü adam diye anarlar *fi's-semâi*.

Feizâ kâne sîtühû fi's-semâi hasenen. Eğer şimdi gökteki melekler onu güzel güzel anıyorlarsa ne iyi adam diyerekten. *Vudi'a lehû fi'l-ardi hasenen.* O yeryüzündeki insanlar da onu ne güzel adanmış şu adam diye onlar da meth ü senaya başlarlar. O yerdeki insanların onu meth ü sena etmesi gökten geliyor. Yağmurun gökten gelip yerlerin yeşerdiği gibi, bu insanların da birbirlerine olan sevgisinin, muhabbetinin sebebi yukarıdan aşağıya geliyor.

Ve izâ kâne sîtühû fi's-semâi seyyien. Gökte adı onun fena. Ha sevmiyorlar. Sevme-yince, *vudi'a lehû fi'l-ardi seyyien.* Onun için yere, o adın sahibine de sevgisizlik iner. Kimse de onu yeryüzünde sevmemek ister. Nefretle bakar, karşılar onu. Yüzüne her ne kadar bir şey söylemese de içerisi o adamı sevmez.

Ve aslû zâlike. Bunun aslı Allahu Teâlâ'ya muhabbetine bağlı. Allahu Teâlâ'ya muhabbeti ne nispette sevdi o nispette oluyor. Allahu

Teâlâ'ya muhabbetinin yokluğu seyyiatın da o kadar şey oluyor. Çünkü Allahu Teâlâ kulunu sevdi mi, evvela Cebrail'e emir veriyor. Ben filan kulu seviyorum sen de sev. Cebrail aleyhis-selam meleklerle emrediyor Allah filan kulu seviyor, bana emretti, siz de onu seviniz diyerekten. Bütün melekler de o kulu seviyor. Ondan sonra yeryüzüne o iniyor. Sevmedi miydi, neden sevecek Allahu Teâlâ? Kendisine karşı muhabbeti olan, zikrini yapıyor, fikrini yapıyor.

Dün bir efendi geldi. Gölcük'ten. Evvelce gördüğümde sakalsızdı, şimdi sakallı olmuş tanıyamadım. Bu sene hacdaymış da anlattı bana. İki defa Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem Hazretlerini rüyalarında görmüşler. Görmüşler, gayet iltifat-ı peygamberiye nail olmuş. Arkasından da hac nasip oldu bana diyor. Kabe'yi aynen görmüş, rüyasında. Allah orda da nasip etti diyor. Yani içeriden demek Allahu Teâlâ lütfediyor. Ama ben saat bir buçuk oldu muydu kalkarım diyor. Artık ondan sonra artık uyumam sabah oluncaya kadar diyor. İbadetiyle meşgul oluyor. Ona mukabil Cenâb-ı Peygamberi Cenâb-ı Hak kendisine lütfetmiş, göstermiş.

مَا مِنْ غَرِيبٍ يَمْرَضُ فَيُرْمَى بِبَصَرِهِ فَلَا يَقَعُ عَلَى مَنْ
يَعْرِفُهُ إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ نَفَسٍ يَتَنَفَّسُ بِهِ سَبْعِينَ
أَلْفَ حَسَنَةٍ وَيَمْحُو عَنْهُ سَبْعِينَ أَلْفَ سَيِّئَةٍ

*Mâ min ġarîbin yemradu fe yürmiye bi-be-
sarihî felâ yeka'u alâ men ya'rifühû illâ kete-
bellâhü lehû biküllî nefesin yeteneffesü bihî
seb'îne elfe hasetin ve yemhû 'anhü seb'îne
elfe seyyietin.*

Gariplerin yuvasını Allah yapar derler ya. Gariplik çok büyük bir nimettir. Kimsesiz insan, elinden tutanı yok, gariptir. Bu adam hasta olur, hasta olduğu vakitte bakarsın su ister su verecek yok. Ekmek yemek ister kimsesiz bakacağı yok. Boynu bükülür, şöyle bir içinden bir eziklik gelir kendisine. Vah vah nasıl insanım ben diyerekten, nasıl bir şey gelirse. Allahu Teâlâ bunun her nefesine, bu garipliği dolayısıyla, her bir nefesine 70. 000 hasene yazıyor ve her bir nefesine 70. 000 seyyiesini de mahvediyor. Bu garipliğin neticesindeki aldığı mükâfat.

مَا مِنْ قَلْبٍ إِلَّا وَهُوَ مُعَلَّقٌ بَيْنَ إِصْبَعَيْنِ مِنْ أَصَابِعِ
الرَّحْمَنِ إِنْ شَاءَ أَقَامَهُ وَإِنْ شَاءَ أَزَاغَهُ وَالْمِيزَانُ
بِيَدِ الرَّحْمَنِ يَرْفَعُ أَقْوَامًا وَيَخْفِضُ آخَرِينَ إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ

*Mâ min kalbin illâ ve hüve mu'allakun
beyne'sbe'ayni min esâbi'ı'r-rahmâni in şâe
ekâmehû ve in şâe ezâğahû ve'l-mîzânü bi-
yedi'r-rahmâni yerfe'u ekvâmen ve yahfidu
âharîne ilâ yevmi'l-kıyâmeti.*

مَا مِنْ قَوْمٍ يُعْمَلُ فِيهِمْ بِالْمَعَاصِي هُمْ أَعَزُّ وَأَكْثَرُ
مِمَّنْ يَعْمَلُهُ ثُمَّ لَمْ يُغَيِّرُوهُ إِلَّا عَمَّهُمُ اللَّهُ مِنْهُ بِعِقَابٍ

*Mâ min kavmin yu'melü fîhim bi'l-me'âsî
hüm e'azzü ve ekseru mimmen ya'melühû
sümme lem yüğayyirûhu illâ 'ammehümullâhü
minhü bi-'ıkâbin.*

Bir kavim, cemaat. O kavmin, cemaatinin içerisinde bir iki kişi çıkmış günah işliyorlar. Fakat 50 kişi 100 kişi var, iyi adamlar, o bir iki kişiye ne yapıyorsun sen demiyorlar. Ayıptır, günahdır, olur mu böyle şeyler demiyorlar, darılmıyorlar. O zaman Cenâb-ı Hak hepsine azabı birden verirmiş. Sonra onlar çoğalıyor,

iyiler azalıyor. O zaman da söylemeye güç yetmiyor artık. O zaman ceza geldiği vakitte, hepsine birden geliyor.

Lut kavmi denilen kavmin yere batmasına zamanında teheccüd namazını kılan 40. 000 kişi olduğunu söylüyorlar. 40. 000 kişi gece namazı kılıyorlar, teheccüd kılıyorlar. O sırada Cenâb-ı Cebrail[‘e Allahu Teâlâ] çevir altını üstüne diyor. Ya Rab bu kadar namaz kılan var ya, teheccüd kılıyorlar işte. Sen onların ahiretteki işine karışma. Yap yapacağını diyor. İşte o Lut gölünün olduğu yer bugün. Onlar olduğu gibi helâk olmuşlar.

Niçin o 40.000 kişi teheccüdde iken gittiler? O 40.000 kişi vaktiyle, o asîlere, günahkârlara terbiye vermediklerinin cezasını çekmişler. Nemelazımcılık.

مَا مِنْ قَوْمٍ سَعَوْا إِلَى السُّلْطَانِ لِيُذِلَّهُ إِلَّا أَذَلَّهُمُ اللَّهُ
قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ

Mâ min kavmin se'av ile's-sultâni liyü-zillûhü illâ ezellehümullâhü kable yevmi'l-kıyâmeti.

Bunun Türkçesini söylemedim anlayan an-
lar onu. Onun Türkçesini söylemenin yeri değil,
zamanı değil. Onun için söylemedim.

مَا مِنْ قَوْمٍ يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا حَقَّتْ بِهِمُ الْمَلَائِكَةُ
وَعَشِيَّتُهُمُ الرَّحْمَةُ وَنَزَلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ
وَذَكَرَهُمُ اللَّهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ

*Ma min kavmin yezkürûnellâhe illâ haffet
bihimü’l-melâiketü ve ğaşıyethümü’r-rahmetü
ve nezelet ‘aleyhimü’s-sekînetü ve zekera-
hümullâhü fîmen ‘indehû.*

Şimdi Cenâb-ı Hakk’ın insanları sevmesi-
nin sebeplerinden birisi. Hiçbir kavim yoktur
ki, cemaat yani, tek insan değil cemaat olarak-
tan, *yezkürûnellâhe*. Allah’ı zikrediyorlar. Bu
da şimdi zikirdir yani. Allah’ı zikrediyoruz. Bu
zikirlerinden dolayı, *illâ haffet bihimü’l-
melâiketü*. Melekler orasını çevirirler, ihata
ederler.

Ve ğaşıyethümü’r-rahmetü. Rahmet-i
İlahiye orasını doldurur. Balığın suya daldığı
gibi, onlar da rahmet-i İlahiye’nin içerisine da-
larlar.

Ve nezelet ‘aleyhimü’s-sekînetü. Sekine,
sakinlik içlerine ve dışlarına nâzil olur. Tuğyan

etmezler, taşkınlık yapmazlar. Sakin olurlar, ağır olurlar.

Ve zekerahümullâhü fîmen ‘indehû.
Cenâb-ı Hak da onları kendi yanında bulunan meleklerle, bak benim şu kullarıma bakın bakın, bakın şunları bir görün bak, nasıl benim zikrim ile meşguller. Oturmuşlar saatlerce Allah diyorlar, Kur’an okuyorlar, vaaz dinliyorlar, nasihat dinliyorlar, namazlar kılıyorlar. Hele o Mekke’de teravihi hatimle kılıyorlar. Teravihi hatimle kıldıktan sonra tabi uzun sürüyor, ağır da okuyorlar. Onun arkasından kalkıyorlar bir de teheccüd namazına. Bir saat falan fasıla veriyor, bir saatten biraz daha fazla. Ondan sonra teheccüd namazına kalkıyor. Her teravihte bir cüz okuyor, teheccüdde üç cüz okuyor. On günde yetiştirecek bir hatmi. On günde yetiştireceğim diyerekten üç cüz okuyunca sabah namazına kadar ayakta duruyor herkes. Herkesin de haddi değil tabi. Bu Cenâb-ı Hakk’ın elbette hoşuna gittiği için meleklerine gösteriyor; bakın şu kullarıma! Sıcakta, soğukta öyle bekleyip duruyorlar, Allahu Teâlâ’nın divanında el bağlamışlar, namazda okumakta ne ise.

مَا مِنْ قَوْمٍ اجْتَمَعُوا يَذْكُرُونَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَا
يُرِيدُونَ بِذَلِكَ إِلَّا وَجْهَ اللَّهِ إِلَّا نَادَاهُمْ مُنَادٍ مِنَ
السَّمَاءِ: قَوْمُوا مَغْفُورًا لَكُمْ قَدْ بَدَّلْتُ سَيِّئَاتِكُمْ

حَسَنَاتٍ

*Mâ min kavmin icteme'û yezkürûnallâhe
azze ve celle lâ yüridûne bizâlike illâ vec-
hallâhi illâ nâdâhüm münâdin mine's-semâi
kûmû mağfûran leküm kad büddilet seyyiâtü-
küm hasenâtin.*

*Mâ min kavmin icteme'û yezkürûnallâhe
azze ve celle.* Fakat ne hikmetse, şimdi o Vah-
habi denilen Araplar toplu olarak Allah'ın zik-
rine bilinçli kızıyorlar ne o diyerekten. Onun
için tesbihler, herkes evinde çeksin tesbihi di-
yor. Toplu tesbihi sevmiyorlar. Ne olur canım
toplu olarkten beraber desek?

Sizinki saltanat namazı diyorlar bize. Sal-
tanat namazı fena mı? Hepimiz bir şeye uymu-
şuz. Müezzin efendi Allahu Ekber diyor hepimiz
Allahu Ekber diye Allah'ı anarız. Sübhanallah
der, elhamdülillah der, eh fena mı? Hep bera-
ber el açarız. Onlar onları yapmıyorlar. Es-
selâmü aleyküm ve rahmetullah esselâmü

aleyküm ve rahmetullah. Pabucunu kapan gi-
diyor. E ne olacak canım?E canım yapar dua-
sını. Yapar ama toplu olarak yapman ile fert
olarak yapmanın arasında dağlar kadar da fark
var. Ama Allah affetsin kusurlarımızı.

Yine buyuruyor:

Mâ min kavmin. Bir kavim yoktur ki. *İc-
teme'û.* Toplanmışlar. *Yezkürûnallâhe azze ve
celle.* Allahu Teâlâ'yı zikrediyorlar. Biz de
orada toplu olarak zikrediyoruz ama korka
korka. Şimdi acaba polis gelecek de bize bir şey
diyecek mi diyerekten korkuyoruz da saklı saklı
söylüyoruz sözümüzü, söyleyeceğimizi. Yapmı-
yorlar onlar, istemiyorlar.

Mâ min kavmin icteme'û. Toplanmışlar.
Yezkürûnallâhe azze ve celle. Bu hususta çok
da hadîs var. Burada demiş ki *ehâdisûn kesîra-
tün azîmetün.* Çok hadîs var bu hususta toplu
olarak Allahu Teâlâ'nın zikrine teşvik.

Lâ yüridûne bizâlike illâ vechallâhi. Başka
bir muradları da yok, Allah'ın rızasını istiyorlar
yalnız. Başka bir şeyleri yok istekleri.

İllâ nâdâhüm münâdin mine's-semâi. Se-
madan bir münadî, bir melek yani nida ediyor;

Kûmû. Hadi yeter artık kalkın. *Mağfûran lekûm.* Ama günahsız olarak. *Kad büddilet seyyiâtüküm hasenâtin.* Hem de günahlarınız haseneye çevrildiği halde gidiniz. İnsan da günahsız olmaz tabi. İşte o günahlarda o anda haseneye çevriliyor. Seyyiatlar da hasenat oluyor. Birçok günahlar sevaba döndürülüyor yani. Ne sebebi ile?

O toplu olarak Allahu Teâlâ'nın zikrinin mükâfatı olarak. Allah seviyor, bunların günahlarını da hem affettim hem onların yerine de sevap verdim diyor. Hem günahlar gidiyor hem de günahların yerine sevap geliyor.

Allah.. Bundan büyük nimet mi olur?

Ravâhü İbnü şâhînin fi't-terğîbi 'an enesin.

Yine buyrulmuş:

مَا مِنْ قَوْمٍ يَكُونُ فِيهِمْ رَجُلٌ صَالِحٌ فَيَمُوتُ فَيَخْلُفُ
فِيهِمْ مَوْلُودًا فَيُسَمُّونَهُ بِاسْمِهِ إِلَّا خَلَفَهُمُ اللَّهُ
بِالْحُسْنَى

Mâ min kavmin yekûnü fîhim racülün sâlihun feyemûtü feyehlüfü fîhim mevlûden feyüsemmeñnehû bismihî illâ halefehümullâhü bi'l-hüsnâ.

Mâ min kavmin yekûnû fîhim racülün sâlihun. Bir kavmin içerisinde salih bir adam var, iyi bir adam.

Feyemûtü. Eh eceli geldi, rahmetli oldu.

Feyehlüfü fîhim mevlûden. Fakat hamile olarak hanımı, kendisinden sonra bir çocuk getirmiş dünyaya. Kendisi hayatındayken değil, hayatında sonra çocuk dünyaya gelmiş.

Dün yine onu da dinlemiştim de. Memleketin aklıma gelmedi. Muhaddistir de o zat. Askere giderken yahut bir sefere giderken, Cenâb-ı Hakk’a emanet etmiş, hanım hamileymiş. Ya Rabbi bunu sana emanet ediyorum bu hanımı, içindekiyle beraber, derken gitmiş.

Gelince demiş hani bizim hanım? Sizlere ömür demişler.

E çocuk ne oldu?Eh gömdük işte annesiyle beraber. Yok demiş ben onu Allah’a emanet ettim. Nereye gömdünüz? Filan yere. Açalım bakalım. Bakmışlar annesinin memesine yapışmış. Almışlar çocuğu, büyük bir muhaddis olmuş kendisi daha sonra, bu zatın. Gittim gördüm ziyaret ettim kendisini. Ege tarafından bir yerde, Tire’de galiba.

Ona benzer bir misal de daha birisi dün söyledi. O da aynı bunun gibi. Cenâb-ı Hak böyle ihsan ediyor. Bu öldükten sonra bir çocuk gelmiş dünyaya, çocuk geldikten sonra, *feyü-semmûnehû bismihî*. Babasının adını vermişler çocuğa. Öldü ya babası. Babasının adını çocuğa vermişler.

İllâ halefehümullâhü bi'l-hüsnâ. Allahu Teâlâ o çocuğu da babası gibi güzel eder. Babası salihdi ya, bu çocukta salih bir çocuk olur, babasının ismini verdiklerinden dolayı.

Allah cümlemizi affetsin, mağfiret etsin. Tenvîkât-ı samadâniyesine mazhar eylesin.

Vakitte geldi inşallah.

Şurada bir tane daha hadis daha var, onları da okusam hoşuma gidecek.

مَا مِنْ لَيْلٍ وَلَا نَهَارٍ إِلَّا السَّمَاءُ تُمَطِّرُ فِيهِمَا يَصْرِفُهُ
اللَّهُ تَعَالَى حَيْثُ يَشَاءُ

Mâ min leylin ve lâ nehârin ille's-semâü tümtiru fîhimâ yasrifühullâhü teâlâ haysü yeşâü.

Bu gökte bulutlar var ya, o bulutlar kendilerine hâkim değildirler. Her şey öyledir. Hiçbir şey kendi kendine hâkim, kendi kendine

bilfiil hareket edemez. Herkes bir emrin, bir kumandanın şeyisine tabidir. O buluta derler sen falan yere git, suyunu akıt. Bir karış aşağı bir karış yukarı olmaz. O nereye denirse oraya suyunu akıtacak. Gece ve gündüz o sular akar. Ama *yasrifühullâhü teâlâ haysü yeşâü*. Allah'ın dilediği yere verir.

Onun için Abdulkadir-i Geylani Hazretleri zamanında derler, bir evliya varmış. Abdulkadir-i Geylani'yi ziyarete etmiş. Giderken Abdulkadir demiş ki hizmetkarına:

Bu adam demiş velî imiş ama, mevkiinden düştü demiş. Velîlik mertebesinden düşmüş bu adam demiş. Neden hocaefendi demiş? Çünkü demiş Allah'ın işine karıştı demiş. Biliyor mu demiş? Bilmez demiş. Demek biraz ilmi noksan bir insan. Ama velilik mertebesine ulaşmış ama yine de düşmüş aşağıya. Hani çıkarsın bir de düşersin. Çıkmak iyidir ama düşmek fenadır.

E demiş gideyim haber vereyim demiş. E haber ver demiş. Gitmiş adama yetişmiş bir yerde, yahu sen böyle böyle bir kabahat yapmışsın ve bundan dolayı da mevkiinden aşağıya düşmüşsün. Ha öyle mi. Hemen çağırmış ordan bir adamı, yatırmış kendisini yere. İp bağlamış,

şimdi sürükle beni yolda, caddenin üzerinde sürükle beni. De ki, işte Allah'ın işine karışanın cezası budur diye bağır herkes de anlasın.

Yağmur yağıyormuş bir gün çöle, kumların üzerine. Demiş Ya Rabbi bunların üzerinde bu yağmura ne lüzum var. Bizim memlekete yağsa da tarlalar baktırlar olsa güzel, daha iyi olmaz mıydı. Mevkiinden aşağı inmiş. Allah'a yalvar. Yalvar Ya Rabbi bize de ver de. Şimdi okuyacağım şu güzel şey.

مَا مِنْ مُؤْمِنٍ أَدْخَلَ عَلَىٰ مُؤْمِنٍ سُرُورًا إِلَّا خَلَقَ اللَّهُ
مِنْ ذَلِكَ السُّرُورَ مَلَكًا يَعْبُدُ اللَّهَ وَيُمَجِّدُهُ وَيُوحِّدُهُ
فَإِذَا صَارَ الْمُؤْمِنُ فِي لَحْدِهِ أَتَاهُ السُّرُورُ الَّذِي
أَدْخَلَهُ عَلَيْهِ فَيَقُولُ لَهُ: أَمَا تَعْرِفُنِي؟ فَيَقُولُ: مَنْ
أَنْتَ؟ فَيَقُولُ: أَنَا السُّرُورُ الَّذِي أَدْخَلْتَنِي عَلَىٰ فُلَانٍ
أَنَا الْيَوْمَ أُونِسُ وَحُشَتَكَ وَالْقِنُّكَ حُجَّتَكَ وَأُثْبِتُكَ
بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ وَأُشْهِدُ بِكَ مَشْهَدَ الْقِيَامَةِ وَأَشْفَعُ
مِنْ رَبِّكَ وَأُرِيكَ مَنْزِلَكَ مِنَ الْجَنَّةِ

*Mâ min mü'minin edhale alâ mü'minin
sürûran illâ halekallâhü min zâlike's-sürûri*

meleken ya'büdullâhe ve yümeccidühû ve yüvehhidühû. Feizâ sâra'l-mü'minü fî lahdihî etâhü's-sürûrullezî edhalehû aleyhi feyekûlü lehû emâ ta'rifunî. Feyekûlü men ente feyekûlü ene's-sürûrullezî edhaltenî alâ fülânin. Ene'l-yevme ûnisü vahşeteke ve ülakkinüke hücceteke ve üsebbitüke bi'l-kavli's-sâbiti üşhidü bike meşhede'l-kıyâmeti ve eşfe'u min rabbike ve ürîke menzileke mine'l-cenneti.

Mâ min mü'minin edhale alâ mü'minin sürûran. Şimdi yukarıda kardeşi ziyaretten bahsettik ya. Kardeşini ziyaret edene Cenâb-ı Hak ne kadar sevap veriyor. Binâenaleyh kardeşine sevinç, sürur veren insana da Cenâb-ı Hak ne veriyor biliyor musun?

İllâ halekallâhü min zâlike's-sürûri meleken. Ona o sevinci verdi kardeşine, sevindirdi. Ne şekilde sevindirirse sevindirsin. Sevindirdi o kardeşini. Sevindirdiğinden dolayı Cenâb-ı Hak ona bir melek yaratıyor ki

Ya'büdullâhe ve yümeccidühû ve yüvehhidühû. Cenâb-ı Hakk'a o melek ibadet ediyor. Temcid ediyor, tevhid ediyor, tesbih ediyor, yapıyor. Vazifesi onun o. O süruru, o

sevinci o Müslümana, mümin kardeşine ilka ettiğinin mükâfatı olarak.

Feizâ sâra'l-mü'minü fî lahdihî. Öldü, mezarına koydular adamı.

Etâhü's-sürûrullezî edhalehû aleyhi. O kardeşine vermiş olduğu sürurdan hasıl olan o melek gelir onun yanına.

Feyekûlü lehû emâ ta'rifunî. Beni bildin mi? Beni bildin mi der bu ölen zata. Bu âlem başka âlem aziz kardeş. Bu âlemi o âlem ile kıyas edemezsin. Bazı ukalalar var, biz onun karına pirinç koyduk bilmem ne koyduk. Ne kattığını görüyoruz. Hiç seslendiğini de duymadık filan derler. Sen uykuda iken birçok şeyler görürsün de senin yanı başındakilerin hiçbirisinin haberi olur mu bundan?Hiçbirisinin haberi olmaz. O, onunla Allah arasından olan şeydir.

Şimdi diyor ki o melek:

Emâ ta'rifunî. Beni bildin mi?

Feyekûlü men ente. Kimsin sen? İkisinin arasında bir muhabbet. *Feyekûlü ene's-sürûrullezî edhaltenî alâ fülânin.* Hani sen filan adama bir sevinç veriydin ya, sevindirdiydin ya filan adamı. Ondan hasıl olan ben bir varlığım, meleğim.

Ene'l-yevme ûnisü vahşeteke. Şimdi ben senin bu korkulu gününde, senin dostunum dedi.Bu korkulu gününde , senin dostun ve yardımcıyım işte geldim senin yanına.

Ve ülakkinüke hücceteke. Şimdi melekler sana soracaklar. Men rabbuke? Diyecekler. Orda senin yerine ben sana yardım edeceğim.Ben sana yardım edeceğim. Yukardan imam efendi söyleyecek ama evvela ben burdan sana yardımcıyım.

Ve üsebbitüke bi'l-kavli's-sâbiti. Eşhedü enlâ ilâhe illallah sorulan soruya böyle Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhu ve Rasûluh demekle seni ben tespit edeceğim, yardımcın olacağım. *Bi'l-kavli's-sâbiti.*

Üşhidü bike meşhede'l-kıyâmeti. Kıyamette de senin için şahit olacağım ben buna. Senin ile beraber olacağım orada. *Ve eşfe'u leke min rabbike.* Ve sana Rabbimizin önünde şefaatçı da olacağım. *Ve eşfe'u lek.*

Ve ürîke menzileke mine'l-cenneti. Cennetteki yerini de sana göstermek için memurum diyor. Cennetteki yerini gösterecek ya, ona da memurum diyerekten bunu böyle

gösterecek.Şimdi bunlar ne kadar güzel şeyler de Allah hepimizi affetsin.Tevfikâtı samedaniyesine mazhar etsin.Birbirimizin kusurlarını görmeyip de birbirlerimizi can-ı yürekten sevebilme imkanını Cenâb-ı Hak bizlere bahşetsin. Başkalarının kusurlarıyla meşgul olacağımıza kendi kusurlarımızı tashiha imkan bize versin. Başkalarının kusurlarıyla meşgul olup da onlarda ayıp görmektense, kendi kusurlarımızı, ayıplarımızı görerek onları gidermeye çalışmak Cenâb-ı Hak bizlere nasip etsin.İsa aleyhisselam cemaatine soruyor. Siz diyor bir kış günü kardeşleriniz yatıyor diyor. Gittiniz baktınız ki, üstleri açılmış, kış günü üstleri açılmış, vazifelisiniz. Ne yaparsınız? Örteriz demişler. Açılan insanların üstlerini örteriz elbette demişler. Yok demiş öyle yapmıyorsunuz demiş.Üstü açılanın hatta üstü kapalı olanın da üstünü açıyorsunuz daha.Nasıl? İşte ayıplarını çıkararak meydana, onun bunun aleyhinde konuşmak bu demektir yani. Üstü açık olan,kapalı olan adamın üstünü açmak. Esbabından onu soyaraktan çıplak hale getirmek ne kadar bir vahşettir. Çıplak soyupta adamın avretini meydana koymak ne kadar çirkin bir şeyse, bir insanın

aleyhinde konuşmak o kadar çirkindir aziz kardeşler. Bunu yapmamak Allahu Teâlâ bize yapmamak lütfetsin de, kimsenin aleyhinde konuşmaktansa kendi kusurlarımızı görerekten onların ıslahını Cenâb-ı Hak cümlemize muvaffakiyetler nasip eylesin.

El Fâtiha.

Mehmet Zahid KOTKU

26.05.1974 - İskenderpaşa Camii

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis Derslerine PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

